

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

Αθήνα, 02 - 08 - 2011

Αρ. Πρωτ.: 630

03 ΑΥΓ. 2011

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

Βουλευτή του ΛΑΟΣ
κ. Α. Κολοκοτρώνη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 19381/13-07-2011

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 19381/13-07-2011 ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο βουλευτής του ΛΑΟΣ κ. Α. Κολοκοτρώνης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με στόχο την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, ψηφίστηκαν με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δύο νόμοι για τη διοικητική και την ποινική δίκη. Πρόκειται για τους νόμους 3900/2010 «Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 213/17-12-2010) και 3904/2010 «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης» (ΦΕΚ Α' 218/23-12-2010) αντιστοίχως.

Ως προς τον νόμο για τη διοικητική δίκη (3900/2010), κύριος σκοπός του, κατά την αιτιολογική έκθεση, είναι η αντιμετώπιση της καθυστέρησης στην απονομή της δικαιοσύνης τόσο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, όσο και στα διοικητικά πρωτοδικεία και εφετεία, η οποία ναρκοθετεί το κράτος δικαίου και αποδυναμώνει στην πράξη σειρά συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, καθώς επίσης η αποθάρρυνση της άσκησης ένδικων μέσων με μόνο σκοπό την καθυστέρηση στην εκπλήρωση νόμιμων υποχρεώσεων, ιδίως εκείνων που αφορούν την καταβολή φόρων. Ο νόμος κινείται σε τέσσερις άξονες: α) εισάγονται νέες διαδικασίες, με σκοπό να περιορίζονται οι περιπτώσεις διεξαγωγής μεγάλου αριθμού δικών για το ίδιο νομικό ζήτημα (ιδίως άρθρα 1 παρ. 1 και 2), β) απλοποιούνται υφιστάμενες διαδικασίες, μεταξύ άλλων με την πρόβλεψη μονομελούς εφετείου για την εκδίκαση εφέσεων κατά αποφάσεων μονομελούς πρωτοδικείου και την διεύρυνση της έννοιας της συνάφειας (άρθρο 13), γ) ενισχύεται η διαδικασία της πρότυπης δίκης, η οποία σκοπό έχει να εδραιώσει το ταχύτερο δυνατό την ασφάλεια του δικαίου και να απαλλάξει τον πολίτη από την πολυετή αναμονή (ιδίως άρθρο 12) και δ) θεσπίζονται μέτρα για την αποτροπή του φαινομένου της μη αποστολής φακέλου από την Διοίκηση (που αποτελεί βασική αιτία αναβολής εκδίκασης των υποθέσεων) (άρθρο 29) και για την επιτάχυνση της καθαρογραφής των σχεδίων αποφάσεων (άρθρο 32). Ακόμη, με τον εν λόγω νόμο υπάγεται η εκδίκαση των φορολογικών και τελωνειακών εν γένει διαφορών ορισμένου ποσού και άνω (από 150.000 ευρώ) στο Διοικητικό Εφετείο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, προβλέπεται νέα κατανομή της αρμοδιότητας των υποθέσεων μεταξύ τριμελούς και μονομελούς διοικητικού πρωτοδικείου, όπως επίσης και η εκδίκαση μιας κατηγορίας υποθέσεων στους προέδρους πρωτοδικών των διοικητικών πρωτοδικείων (άρθρο 13). Επίσης, δεδομένης «...της ανάγκης άμβλυνσης των δυσμενών για το Δημόσιο συνεπειών από τη διατήρηση επί μακρό χρονικό διάστημα δικαστικών εκκρεμοτήτων στις φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις, με το σεβασμό του δικαιώματος του διοικουμένου για παροχή δικαστικής προστασίας και επανάκριση της υπόθεσής του από δευτεροβάθμιο δικαστήριο, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 6 και 7 της ΕΣΔΑ

και του άρθρου 2 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου της» και προκειμένου «να μην παρατείνεται επί μακρώ η είσπραξη των φορολογικών εσόδων, όταν έχει ήδη μεσολαβήσει πρωτόδικη δικαστική κρίση, με την οποία έχει αναγνωριστεί η υποχρέωσή του, επιβάλλεται, επί ποινή απαραδέκτου της έφεσης, η καταβολή μέχρι την πρώτη δικάσιμο ποσοστού 50% του οφειλόμενου, σύμφωνα με την πρωτόδικη απόφαση, κύριου φόρου, δασμού ή τέλους εν γένει, εκτός αν έχει χορηγηθεί αναστολή, δηλαδή αν έχει κριθεί με την απόφαση επί της αιτήσεως αναστολής ότι η έφεση είναι προδήλως βάσιμη» (άρθρο 22). Επιπλέον, προβλέπεται αύξηση του αριθμού των δικαστικών λειτουργών των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων (άρθρο 61).

Περαιτέρω, βασικά κριτήρια των επιλογών του νόμου 3904/2010 για την **ποινική δικαιοσύνη**, σύμφωνα πάντα με την αιτιολογική του έκθεση, υπήρξαν αφενός η προώθηση μέτρων που επιτρέπουν τη διεξαγωγή της ποινικής δίκης μέσα σε εύλογη προθεσμία και αφετέρου η μέριμνα για τη συναρμογή των λύσεων που προτείνονται με τον δικαιοκρατικό χαρακτήρα της ποινικής διαδικασίας, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ποιότητα της απονεμόμενης δικαιοσύνης. Μεταξύ άλλων, με τον εν λόγω νόμο περιελήφθησαν ρυθμίσεις με τις οποίες : α) εισήχθη ο θεσμός της ποινικής συνδιαλλαγής με στόχο την αποσυμφόρηση των ποινικών ακροατηρίων ώστε τα δικαστήρια να ασχολούνται με την ταχεία και ποιοτικά επιβαλλόμενη εκδίκαση των εγκλημάτων (άρθρο 17), β) έγινε η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χάριν της νομοτεχνικής απλούστευσης και εξορθολογισμού τους, αλλά και εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας, αφενός στην ΕΣΔΑ και στο ΔΣΑΠΔ και αφετέρου στο 14^ο πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ, που προωθούν την αρχή της επικουρικότητας και την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών, ιδιαίτερα εκείνο της διεξαγωγής της ποινικής δίκης εντός λογικής προθεσμίας και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση (ιδίως άρθρα 9 παρ. 2 και 3, 10, 11 παρ.2, 12, 15, 18 και 20), γ) η αποποινικοποίηση της οφειλής μικροποσών στα ασφαλιστικά ταμεία, με διαφοροποίηση του ύψους μεταξύ των παρακρατούμενων από τον εργοδότη εισφορών των ασφαλισμένων και όσων ο εργοδότης οφείλει προσωπικά, ώστε η πρώτη πράξη να αντιμετωπίζεται αυστηρότερα από τη δεύτερη (άρθρο 30), δ) η υπαγωγή στο «φυσικό δικαστή» (Μικτά Ορκωτά Δικαστήρια) των υποθέσεων ανηλίκων θυμάτων κακουργηματικών πράξεων, προς εξορθολογισμό της δικονομικής τάξης στο σημείο αυτό και παράλληλη επίσπευση της εκδικάσεως των υποθέσεων αυτών, αλλά και επιτάχυνσης της διαδικασίας στα Τριμελή Εφετεία Κακουργημάτων (άρθρο 29), ε) η υποχρέωση των επιθεωρητών να ελέγχουν κατά την επιθεώρηση των δικαστικών λειτουργών τις περί αναβολών αποφάσεις αυτών (άρθρο 32 παρ.2) και στ) ο εκσυγχρονισμός του συστήματος ποινών, με μια σειρά μέτρων, με στόχο να ενισχυθεί και απλουστευθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας περί εναλλακτικών μέτρων και ποινών, ώστε η φυλάκιση να παραμείνει ως ποινή για τα σοβαρά αδικήματα και για τους υπότροπους εγκληματίες (άρθρα 1-5).

Ακόμη, στην κατηγορία των νομοθετικών ρυθμίσεων για την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης, εντάσσεται και ο νόμος **3898/2010** του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τη «**Διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις**» (ΦΕΚ Α'211/16-12-2010). Με το νόμο αυτό εναρμονίζεται η εθνική νομοθεσία με την Οδηγία 2008/52 και εισάγεται ο θεσμός της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ως εναλλακτικός τρόπος επίλυσης των διαφορών, ο οποίος θα οδηγήσει σε σημαντική μείωση του φόρτου εργασίας των δικαστηρίων αλλά και στην ταχύτερη, οικονομικότερη και επωφελέστερη επίλυση των διαφορών. Κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, τα μέρη, με τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου τρίτου προσώπου, του διαμεσολαβητή, προσδιορίζουν τις επιμέρους πτυχές της διαφοράς τους, ερευνούν τις εναλλακτικές λύσεις για την επίλυσή της και επιχειρούν να καταλήξουν σε συμφωνία που θα ικανοποιεί τα αληθινά συμφέροντά τους.

Επίσης, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ψηφίστηκε στις 13.7.2011 ο ν. **3994/2011 «Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»**, ο οποίος

δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί, προκειμένου να ικανοποιηθεί το αίτημα για ταχύτερη, ορθότερη, απλούστερη και ουσιαστικότερη απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης. Ειδικότερα δε για την επιτάχυνση της διαδικασίας εισάγονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες νομοθετικές ρυθμίσεις:

α) Διευρύνεται η υλική αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου και του μονομελούς πρωτοδικείου με την αύξηση των χρηματικών ορίων/ ποσών (άρθρα 2 και 3), με στόχο τη μείωση του φόρτου του πολυμελούς πρωτοδικείου και κατ' αποτέλεσμα την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης,

β) οι αποφάσεις των ειρηνοδικείων θα κρίνονται στο μέλλον κατ' έφεση από το μονομελές πρωτοδικείο (άρθρο 3) και οι αποφάσεις των μονομελών πρωτοδικείων θα ελέγχονται από το εφετείο, που θα έχει στη σύνθεση του έναν μόνον εφέτη (άρθρο 4),

γ) αναμορφώνεται το πλαίσιο για τη συμβιβαστική επίλυση των διαφορών (άρθρο 19). Η απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς του άρθρου 214 Α ΚΠολΔ παύει να είναι υποχρεωτική. Με τη νέα ρύθμιση εξακολουθεί να παρέχεται δυνατότητα συμβιβασμού στους διαδίκους και τους πληρεξουσίους τους καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, ακόμη και όταν αυτή έχει αναβιώσει λόγω της άσκησης έφεσης. Η δυνατότητα μάλιστα αυτή διευρύνεται ακόμη περισσότερο σε σχέση με όσα ίσχυαν υπό το παλαιό άρθρο 214 Α, διότι συμβιβασμός κατά τους όρους του παρόντος άρθρου μπορεί να συνομολογηθεί και επί υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον των μονομελών πρωτοδικείων, ακόμη και όταν δικάζουν εφαρμόζοντας ειδική διαδικασία. Οι διατάξεις αποσκοπούν να καλύψουν τις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτυγχάνεται συμβιβασμός με πρωτοβουλία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους, χωρίς την κατ' αρχάς επέμβαση δικαστηρίου, οπότε και δεν χρειάζεται να αναμένουν αυτοί την επόμενη στάση της εκκρεμούς δίκης.

δ) ο δικαστής επιφορτίζεται με το καθήκον να υποδεικνύει στους διαδίκους την συμπλήρωση των ισχυρισμών που διατυπώθηκαν ατελώς ή αορίστως, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα θεραπείας της αοριστίας των δικογράφων, που ως ζήτημα προκαλεί δυσλειτουργίες στην απονομή της δικαιοσύνης και ταλαιπωρεί υπέρμετρα τους διαδίκους και τους πληρεξουσίους τους (απόρριψη αγωγών ή ισχυρισμών). Οι συμπληρώσεις και οι διευκρινήσεις επιχειρούνται πλέον παραδεκτά ακόμη και με προφορική δήλωση του διαδίκου στο ακροατήριο και καταχώριση στα πρακτικά (άρθρο 22),

ε) προηγείται η συζήτηση των υποθέσεων για τις οποίες δεν θα διεξαχθεί εμμάρτυρη απόδειξη, ώστε να επιταχύνεται η εκδίκαση των υποθέσεων του πινακίου (άρθρο 28),

στ) στις υποθέσεις της τακτικής διαδικασίας επαναφέρεται το τεκμήριο ομολογίας σε περίπτωση απουσίας του εναγομένου (άρθρο 29), ενώ απορρίπτεται η αγωγή σε περίπτωση απουσίας του ενάγοντος (άρθρο 30) και

ζ) καταργείται η υποχρέωση προς άσκηση (κυρίας) αγωγής μέσα σε τριάντα μέρες από την έκδοση της αποφάσεως που διατάσσει ασφαλιστικό μέτρο (άρθρο 49).

Σημειώνεται επίσης, ότι επίκειται η σύσταση Ομάδας Εργασίας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με αντικείμενο τη δημιουργία εθνικού μηχανισμού για την εύλογη διάρκεια της δίκης.

Τέλος, σας επισημαίνουμε ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει ως μέλημα – μεταξύ άλλων – την ταχεία διεκπεραίωση αιτημάτων έγκρισης πιστώσεων των Υπηρεσιών αρμοδιότητάς του, συμπεριλαμβανομένων των Δικαστηρίων της χώρας, με σκοπό να συμβάλει στην ασφαλή, εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία τους. Μέσα στα πλαίσια αυτά προωθεί άμεσα τα σχετικά με υλικοτεχνικά μέσα αιτήματα όλων των Υπηρεσιών για έγκριση των σχετικών πιστώσεων είτε από τον Προϋπολογισμό του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. είτε από πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού
Χ. Παπαδημητρίου

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ